

Úvod do kurzu a českého právního řádu

Daniel Bartoň

Univerzita Karlova v Praze
Evangelická teologická fakulta

Základy práva, 5. září 2016

Přehled přednášky

Úvod do kurzu a
českého právního
řádu

Daniel Bartoň

Úvod do kurzu

Cíle kurzu

Studijní materiály

Hodnocení

Úvod do kurzu

Cíle kurzu

Studijní materiály

Hodnocení

Struktura právního řádu a program kurzu

Soukromé a veřejné právo

Právo hmotné a procesní

Probírané okruhy

Struktura právního řádu a program kurzu

Soukromé a veřejné právo

Právo hmotné a procesní

Probírané okruhy

Právo na přístup k informacím

Závěr

Právo na přístup k informacím

Cíle kurzu

- ▶ Získání základní orientace v právu
- ▶ Naučit se číst a psát právní texty
- ▶ Naučit se, kdy je třeba se obrátit na odborníka

Úvod do kurzu a českého právního řádu

Daniel Bartoň

Úvod do kurzu

Cíle kurzu

Studijní materiály

Hodnocení

Struktura právního řádu a program kurzu

Soukromé a veřejné právo

Právo hmotné a procesní

Probírané okruhy

Právo na přístup k informacím

Závěr

Přednášky

- ▶ Jen velmi stručný úvod do vybraných oblastí práva
- ▶ Prostor pro diskusi na základě přečtených textů
- ▶ Prostor pro dotazy ohledně případů, se kterými se setkáváte
- ▶ Prezentace budou ke stažení v informačním systému

Úvod do kurzu a
českého právního
řádu

Daniel Bartoň

Úvod do kurzu

Cíle kurzu

Studijní materiály

Hodnocení

Struktura právního
řádu a program
kurzu

Soukromé a veřejné právo

Právo hmotné a procesní

Probírané okruhy

Právo na přístup k
informacím

Závěr

Základní literatura

Jedna z aktuálních učebnic práva pro neprávnické:

- ▶ Martin Janků a kol. Základy práva pro posluchače neprávnických fakult. Praha: C. H. Beck, 2013.
- ▶ Alexander Šíma a Milan Suk. Základy práva pro střední a vyšší odborné školy. Praha: C. H. Beck, 2015.

Úvod do kurzu a českého právního řádu

Daniel Bartoň

Úvod do kurzu

Cíle kurzu

Studijní materiály

Hodnocení

Struktura právního řádu a program kurzu

Soukromé a veřejné právo

Právo hmotné a procesní

Probírané okruhy

Právo na přístup k informacím

Závěr

Právní zdroje

- ▶ Texty zákonů a mezinárodních smluv
  - ▶ v tištěné podobě (např. edice ÚZ)
  - ▶ online (např. www.zakonyprolidi.cz)
  - ▶ pozor na platnost a účinnost (nestačí nekriticky kliknout na první odkaz, který Vám přijde pod ruku!)
- ▶ Komentáře
- ▶ Judikatura
  - ▶ Ústavní soud (<http://nalus.usoud.cz/>)
  - ▶ Nejvyšší soud (<http://www.nsoud.cz/>)
  - ▶ Nejvyšší správní soud (<http://www.nssoud.cz/>)
  - ▶ Evropský soud pro lidská práva (hudoc.echr.coe.int)
  - ▶ Google a placené databáze

Hodnocení

- ▶ Stupnice od 0 do 100 bodů:
  - ▶ A – výtečně ..... 90–100 bodů
  - ▶ B – velmi dobře ..... 80–89 bodů
  - ▶ C – dobře ..... 70–79 bodů
  - ▶ D – uspokojivě ..... 60–69 bodů
  - ▶ E – dostatečně ..... 50–59 bodů
  - ▶ F – nedostatečně ..... 49 a méně bodů
- ▶ Body je možné získat za:
  - ▶ Zápočtový test po zimním semestru (max. 20 bodů)
  - ▶ Test po letním semestru včetně sepisu jednoduchého právního textu (max. 30 bodů)
  - ▶ Aktivita při výuce, domácí práce (max. 10 bodů)
  - ▶ Zpracování právního hesla na Wikipedii, které má význam pro sociální práci (max. 40 bodů)

Wikipedické heslo

- ▶ Možno vybrat jedno z hesel daných na výběr, za předpokladu, že si toto heslo zatím nikdo jiný nevybral – viz stránky kurzu:

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Kurz:Univerzita_Karlova/Z%C3%A1klady_pr%C3%A1va_\(2016-2017\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Kurz:Univerzita_Karlova/Z%C3%A1klady_pr%C3%A1va_(2016-2017))

- ▶ Individuální heslo je možné pouze na základě výslovného schválení
- ▶ Kritéria pro hodnocení:
  - ▶ Zdroje a odkazy
  - ▶ Rozsah hesla, relevantnost informací
  - ▶ Styl, gramatika, jazyková srozumitelnost
  - ▶ Přehlednost, systematika, dodržování wikipedických standardů
- ▶ Termín dokončení: do 31. května 2017 (nepočítejte s tím, že Vám první verze hesla bude schválena – nechejte si proto dostatečnou časovou rezervu)

Akademická práce I

- ▶ Smyslem není pouze bezhlavě přebírat texty někoho jiného, ale studovat zdroje, zamýšlet se nad jejich obsahem a kriticky je reprodukovat, případně rozvíjet
- ▶ Není přípustné čerpat pouze z jednoho zdroje – ke každému tématu je nutné nastudovat alespoň dva nebo tři relevantní odborné zdroje, včetně zahraničních
- ▶ Za relevantní odborné zdroje se zpravidla považují knižní monografie a odborné články
- ▶ Mezi relevantní odborné zdroje zpravidla nelze zahrnout stručné popularizační texty nalezené na internetu, pokud nejsou napsány uznávanými odborníky ve svém oboru

Akademická práce II

- ▶ Bakalářské a diplomové práce lze použít jako odborný zdroj jenom v případě, že přicházejí s něčím zásadně novým, co nelze jinde dohledat; jinak jich lze využívat pouze k získání přehledu o literatuře, kterou by bylo dobré ke zvolenému tématu přečíst
- ▶ Každé tvrzení, které není vaše vlastní, je nutné opatřit informací o zdroji, z něhož čerpáte; konvencí je uvádět zdroj ihned za předmětné tvrzení, a to včetně čísla strany nebo oddílu, kde se nachází
- ▶ Text je přehledně a logicky strukturovaný, cílový čtenář se v něm je schopen rychle orientovat

Teorie dělení soukromého a veřejného práva

Úvod do kurzu a českého právního řádu

Daniel Bartoň

Zájmová teorie

Soukromé právo se týká jednotlivých osob a veřejné právo zájmů státu.

Subordinační teorie

Tam, kde existuje mezi subjekty vztah nadřazenosti a podřazenosti, se jedná o veřejné právo. Tam, kde si jsou subjekty rovny, jde o soukromé právo.

Organické teorie

Veřejnoprávní povahu mají právní vztahy a je regulující právní normy, v nichž je jedním ze subjektů orgán veřejné moci, který na základě zákona a v jeho mezích rozhoduje o subjektivních právech a právních povinnostech fyzických a právnických osob. Ostatní právní vztahy a normy mají soukromoprávní charakter.

Úvod do kurzu

Cíle kurzu

Studijní materiály

Hodnocení

Struktura právního řádu a program kurzu

Soukromé a veřejné právo

Právo hmotné a procesní

Probírané okruhy

Právo na přístup k informacím

Závěr

Právní odvětví

- ▶ Soukromé právo
  - ▶ občanské právo
  - ▶ obchodní právo
  - ▶ rodinné právo
  - ▶ pracovní právo
  - ▶ mezinárodní právo soukromé
- ▶ Veřejné právo
  - ▶ trestní právo
  - ▶ správní právo
  - ▶ ústavní právo
  - ▶ finanční (daňové) právo
  - ▶ právo sociálního zabezpečení

Úvod do kurzu a
českého právního
řádu

Daniel Bartoň

Úvod do kurzu

Cíle kurzu

Studijní materiály

Hodnocení

Struktura právního
řádu a program
kurzu

Soukromé a veřejné právo

Právo hmotné a procesní

Probírané okruhy

Právo na přístup k
informacím

Závěr

Právo hmotné a procesní

Hmotné právo

Souhrn právních norem a subjektivních práv, které směřují bezprostředně k naplnění účelu práva a jsou smyslem právní úpravy.

Procesní právo

Směřuje k naplnění účelu právní úpravy pouze zprostředkovaně: upravuje proces vytváření, naplňování a ochrany hmotných práv.

Probírané okruhy

- ▶ Základní pojmy teorie práva, interpretace právních norem
- ▶ Mezinárodní a evropské právo
- ▶ Ústavní právo, základní lidská práva
- ▶ Správní právo (včetně problematiky cizinců a azylantů)
- ▶ Občanské právo (včetně práva rodinného a pracovního)
- ▶ Trestní právo
- ▶ Psaní právních podání a smluv, čtení právních dokumentů

Právo na přístup k informacím

- ▶ Zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- ▶ **Informace** – jakýkoli obsah (jeho část) v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoli nosiči (informací není počítačový program)
- ▶ Povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucích rozhodnutí, vytváření nových informací
- ▶ Povinnými subjekty jsou státní orgány, orgány územních samosprávných celků a veřejné instituce
- ▶ Povinné subjekty poskytují informace zveřejněním nebo na žádost
- ▶ V žádosti je nutné označit povinný subjekt, identifikovat žadatele, uvést, že se žádá dle zák. č. 106/1999 Sb. a uvést adresu pro doručování
- ▶ Domácí úkol – žádosti o zaslání soudních rozhodnutí

Závěr

- ▶ Dotazy
- ▶ Prečíst na příště pro ilustraci toho, co právo znamená pro současné české myslitele:
Jiří Přibáň, Pavel Holländer a kol., *Právo a dobro v ústavní demokracii: Polemické a kritické úvahy*, Praha: Slon, 2011, s. 27–52.